

Sygn. akt III AUa 628/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Grubba
Sędziowie:	SA Grażyna Czyżak (spr.) SA Aleksandra Urban
Protokolant:	stażysta Anita Musijowska

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2016 r. w Gdańsku

sprawy A. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do renty socjalnej

na skutek apelacji A. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 22 stycznia 2015 r., sygn. akt VI U 777/14

I. zmienia zaskarżony wyrok i przyznaje ubezpieczonej A. W. prawo do renty socjalnej od dnia 09 grudnia 2013 r. na stałe;

II. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

SSA Grażyna Czyżak SSA Bożena Grubba SSA Aleksandra Urban

Sygn. akt III AUa 628/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 lutego 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania A. W. prawa do renty socjalnej, ponieważ komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 13 lutego 2014 r. nie ustaliła jej całkowitej niezdolności do pracy.

Odwołanie od tej decyzji złożyła ubezpieczona. Kwestionując ocenę zdolności do pracy dokonaną przez ww. komisję wniosła o zmianę decyzji i przyznanie prawa do renty socjalnej.

Organ rentowy wniosł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy - VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 22 stycznia 2015 r. w sprawie VI U 777/14 oddalił odwołanie.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu pierwszej instancji. Ubezpieczona A. W. w dniu 9 grudnia 2013 r. złożyła wniosek

o ustalenie prawa do renty socjalnej. Po przeprowadzeniu badania i analizie załączonej dokumentacji lekarskiej lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 10 stycznia 2014 r. orzekł, iż nie jest ona całkowicie niezdolna do pracy. Po rozpoznaniu sprzeciwu od tego orzeczenia w dniu 13 lutego 2014 r. również komisja lekarska stwierdziła, iż ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Orzeczenie komisji lekarskiej ZUS było podstawą odmowy przyznania ubezpieczonej renty socjalnej w zaskarżonej decyzji. W celu weryfikacji ustaleń dokonanych przez organ rentowy, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy z zakresu: endokrynologii, otolaryngologii, chorób oczu, ortopedii oraz medycyny pracy. Biegli sądowi w opinii z dnia 21 października 2014 r. rozpoznali u ubezpieczonej: zespół Tunera z zespołem metabolicznym, niedoczynność tarczycy wyrównaną substytucyjnie, astygmatyzm nadzwrotny obu oczu oraz niedosłuch nieograniczający kontaktu z otoczeniem. Zdaniem biegłych, rozpoznane schorzenia nie dają podstaw do uznania jej

za całkowicie niezdolną do pracy. Żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń do ww. opinii. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie zostały przedstawione takie okoliczności, które podważyłyby prawidłowość diagnozy lekarskiej i ocenę stopnia niezdolności do pracy dokonaną przez biegłych sądowych. Przedstawiony przez ubezpieczoną obiektywny brak możliwości otrzymania pracy

w związku z ograniczonym rynkiem pracy dla osób częściowo niezdolnych do pracy nie może być przesłanką uprawniającą do renty socjalnej, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia

27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 982). Postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawczyni nie jest obecnie całkowicie niezdolna do pracy, zatem Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia odwołania i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Apelację od wyroku wywiodła ubezpieczona zaskarżając go w całości i wniosła o przyznanie renty socjalnej jako osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenie sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia.

W uzasadnieniu apelacji skarżąca wskazała, że w jej ocenie opinia zespołu biegłych sądowych jest lakoniczna, niezgodne ze stanem faktycznym. Wnioskodawczyni jest osobą niepełnosprawną

i tylko dzięki opiece i poświęceniu mamy funkcjonuje w miarę dobrze. Jej budowa ciała jest nieprawidłowa, przy chodzeniu potyka się, ma spowolnione ruchy, jej dłonie są ciągle zimne

z obniżoną zdolnością manualną - nieustannie wypadają jej z dłoni przedmioty, np. podczas zmywania naczyń itp. Również niedosłyszyszy i niedowidzi, co bardzo utrudnia jej funkcjonowanie w życiu codziennym i ciągle jest zależna od osób trzecich. Jej sprawność intelektualna kształtuje się

na poziomie przeciętnym (dolny obszar), a wręcz rozpoznano u niej upośledzenie umysłowe stopnia lekkiego. Zdaniem apelującej Sąd Okręgowy dokonał bardzo swobodnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego - bazując tylko na orzeczeniu zespołu biegłych, nie wyjaśnił dlaczego takiej oceny dokonał - nie ocenił wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów - w szczególności opinii

z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w I. i karty informacyjnej leczenia szpitalnego z dnia 31 października 2008 r., do których to dowodów nie odniósł się również w swojej opinii zespół biegłych lekarzy sądowych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja A. W., w świetle uzupełnionego przez Sąd drugiej instancji materiału dowodowego w trybie art. 382 k.p.c., zasługiwała na uwzględnienie.

Kwestią sporną było, czy ubezpieczona była osobą całkowicie niezdolną do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia.

W przedmiotowej sprawie należy odwołać się do regulacji prawnych wskazanych w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 982 ze zm.; dalej ustawa o rencie socjalnej). Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: (pkt 1) przed ukończeniem osiemnastego roku życia, (pkt 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem dwudziestego piątego roku życia, (pkt 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobie, która spełnia powyższe warunki przysługuje renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała lub renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa (art. 4 ust. 2 ustawy o rencie socjalnej).

Całkowita niezdolność do pracy - jako przesłanka prawa do renty socjalnej - musi być spowodowana naruszeniem sprawności organizmu, które powstało w okresach wymienionych w art.

4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o rencie socjalnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2009 r., I UK 346/08, OSNP 2011/1-2/18).

W rozpoznawanej sprawie, dla oceny kwestii całkowitej niezdolności do pracy niewątpliwie istotna jest także zdolność do pełnienia ról społecznych, ale przede wszystkim w środowisku pracy. Bez zachowania tej zdolności, nawet przy prawidłowym funkcjonowaniu w rodzinie i w szkole, nie sposób twierdzić o zachowanej zdolności do pracy. Inaczej rzecz ujmując, przy stwierdzonym

u wnioskodawczyni upośledzeniu umysłowym - rozstrzygnięcie w kwestii niezdolności do pracy wymaga przede wszystkim rozważenia, czy znaczne deficyty w zakresie pamięci warunkujące możliwość uczenia się, zaburzenia myślenia abstrakcyjnego i przyczynowo-skutkowego, nie stanowią przeszkody w podjęciu pracy innej niż w warunkach chronionych. Należy bowiem mieć na uwadze to, że zachowanie zdolności do pracy w warunkach określonych w przepisach o rehabilitacji zawodowej

i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie stanowi przeszkody do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy w myśl art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. 2016 r., poz. 887 ze zm.; dalej ustawa emerytalna) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2011 r., I UK 368/10, LEX nr 829094).

Ustalenia całkowitej niezdolności do pracy i jej stopnia – w myśl art. 5 ustawy o rencie socjalnej – dokonuje się na zasadach i w trybie określonym w ustawie emerytalnej. Zgodnie z art.

12 ust. 1 ustawy emerytalnej niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Zgodnie zaś z ust. 2 art. 12 ustawy emerytalnej całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy zarobkowej. Natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust. 3).

Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania

co do odzyskania zdolności do pracy należy mieć na uwadze również przepis art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej, który nakazuje uwzględnić tu stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Dokonując analizy pojęcia „całkowita niezdolność do pracy” należy brać pod uwagę zarówno kryterium biologiczne (stan organizmu dotkniętego schorzeniami naruszającymi jego sprawność w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do jakiegokolwiek pracy), jak i ekonomiczne (całkowita utrata zdolności do zarabkowania wykonywaniem jakiegokolwiek pracy).

Niezdolność do pracy jest kategorią prawną, zatem kwalifikacja danego stanu faktycznego ustalonego na podstawie opinii biegłych w zakresie wymagającym wiedzy medycznej należy do Sądu, a nie do biegłych. Dla oceny i stopnia zaawansowania chorób, ich wpływu na stan czynnościowy organizmu uprawnione są osoby posiadające fachową wiedzę medyczną, a zatem okoliczności tych można dowodzić tylko przez dowód z opinii biegłych.

Sąd Okręgowy wydając zaskarżony wyrok oparł się na opinii zespołu biegłych sądowych z zakresu: endokrynologii, otolaryngologii, chorób oczu, ortopedii oraz medycyny pracy, którzy rozpoznali u ubezpieczonej: zespół Turnera z zespołem metabolicznym, niedoczynność tarczycy wyrównaną substytucyjnie, astygmatyzm nadwzroczny obu oczu oraz niedosłuch nieograniczający kontaktu z otoczeniem i stwierdzili, że rozpoznane schorzenia nie dają podstaw do uznania wnioskodawczynie za całkowicie niezdolną do pracy.

Sąd Apelacyjny powziął wątpliwość co do stanu zdrowia ubezpieczonej z uwagi na argumentację przedstawioną w apelacji i w trybie art. 382 k.p.c. uzupełnił materiał dowodowy poprzez dopuszczenie dowód z opinii Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w G. celem ustalenia, czy stan zdrowia wnioskodawczynie wskazuje, że jest ona całkowicie niezdolna do pracy i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: przed ukończeniem 18 roku życia, w trakcie nauki w szkole lub momentu jej ukończenia, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

(...) w G. wydał opinię sądowo – lekarską (z udziałem lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatrii, otolaryngologii, interny, neurologii, okulistyki i medycyny pracy oraz psychologa klinicznego), w której rozpoznał u ubezpieczonej: zespół Turnera, upośledzenie umysłowe lekkie, organiczne zaburzenia osobowości, niedosłuch odbiorczy obustronny na poziomie 30 dB (mały), nadwzroczność dużego stopnia obu oczu, astygmatyzm nadwzroczny obu oczu oraz ezoforię (bez korekcji). Ubezpieczona od dziecka nie radzi sobie z realizacją podstawowych funkcji życiowo-społecznych. Chociaż ukończyła szkoły w normalnym systemie nauczania, nauka szła jej opornie, istniała sugestia przeniesienia ubezpieczonej do szkoły specjalnej, na co nie wyraziła zgody matka. Ubezpieczona nie pracowała zawodowo, poza odbywaniem praktyk w ograniczonym zakresie, w czasie których nie nabyła umiejętności, niezbędnych do wykonywania zawodu, ponieważ nie była w stanie im sprostać. Zamiast obsługiwać klientów, jak każdy sprzedawca, zajmowała się jedynie sprzątaniami sklepu. Wnioskodawczynie nie wykazuje inicjatywy w kontaktach z otoczeniem, ani z własnej woli nie podejmuje oczekiwanych od niej czynności - w domu rodzinnym wykonuje proste, wybrane prace porządkowe. Skoro ubezpieczona nie jest w stanie w pełni wykonywać obowiązków domowych, tym bardziej nie będzie w stanie sprostać dużo bardziej złożonym obowiązkom służbowym, a także ponosić odpowiedzialności materialnej i niematerialnej, związanej z wykonywaniem pracy w normalnych warunkach zatrudnienia. Dotychczasowy przebieg schorzeń ubezpieczonej oraz możliwości i prognozy ich leczenia (wrodzone schorzenie genetyczne - zespół Turnera w połączeniu z innymi stwierdzonymi chorobami) pozwalają domniemywać, że nie zostanie przywrócona pełna sprawność organizmu, niezbędna do wykonywania pracy.

Reasumując, Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w G. uznał, że wnioskodawczynie

jest całkowicie niezdolna do pracy i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia. Całkowita niezdolność do pracy istnieje od dzieciństwa i ma charakter trwały. Ubezpieczona może wykonywać pracę zawodową jedynie w warunkach

chronionych czyli na stanowisku pracy dostosowanym do istniejących schorzeń internistyczno – psychiatryczno - psychologicznych.

Odniesiono się również do opinii sądowo-lekarskiej z dnia 21 października 2014 r., na której oparł się Sąd I instancji wydając zaskarżone rozstrzygnięcie i wskazano, że krąg biegłych orzekających dla potrzeb wydania opinii był zbyt wąski, aby kompleksowo ocenić stan zdrowia ubezpieczonej - w szczególności dotyczy to jej stanu psychiatryczno-psychologicznego. Ponadto opinia biegłych nie zawiera wyczerpującego uzasadnienia, pozwalającego poznać przyczyny orzeczenia braku całkowitej niezdolności do pracy i dokonać ich oceny (opinia (...) w G. - k.73-83 a.s.).

Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 7 października 2016 r. po zapoznaniu się z ww. opinią wskazał, że nie wnosi do niej zastrzeżeń medycznych (k. 98 a.s.).

W ocenie Sądu Apelacyjnego opinia (...) wydana w postępowaniu odwoławczym jest miarodajna dla określenia rzeczywistego stanu zdrowia wnioskodawczyni. Sąd II instancji nie widzi podstaw, by kwestionować rzetelność i prawidłowość powyższej opinii. Została ona bowiem sporządzona przez podmiot, który specjalizuje się w sprawach orzecznictwa w zakresie chorób zawodowych, oceny narażenia zawodowego pracowników, jak również prowadzeniu badań

i konsultacji w tym względzie. Z tego tytułu dysponuje on metodologią oraz możliwością przeprowadzania badań specjalistycznych, które zostały także wykorzystane w przedmiotowej sprawie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dotyczącym problematyki środków dowodowych podkreśla się przy tym szczególną funkcję procesową dowodu z opinii instytutu naukowego lub naukowo-badawczego, będącego odmianą dowodu z opinii biegłych. Dowód ten pozwala

na wykorzystanie potencjału intelektualnego oraz możliwości technicznych i technologicznych tych instytutów, które dysponują wysokiej klasy środkami badawczymi oraz wydają opinie zespołowo, po wspólnym przeprowadzeniu badań. Wyższa w stosunku do dowodu opinii biegłego ranga dowodu z opinii instytutu wynika stąd między innymi, iż jako opinia powstała kolegiálně w instytucie naukowym czy instytucie naukowo-badawczym korzysta ona z autorytetu naukowego tego instytutu.

Ocena przedmiotowej opinii dokonana w oparciu o właściwe dla jej przedmiotu kryteria zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, przy uwzględnieniu poziomu wiedzy biegłych, podstaw teoretycznych zaprezentowanego stanowiska, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych wniosków przekonuje, iż jest ona miarodajna dla poczynienia ustaleń

w przedmiocie trwałej całkowitej niezdolności ubezpieczonej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia. Opinia ta odpowiada również wymogom stawianym w art. 285 § 1 k.p.c., albowiem została uzasadniona w sposób przystępny i jest zrozumiała dla osób niedysponujących wiedzą medyczną, zaś wnioski swoje biegli sformułowali jasno i czytelnie. Nadto należało podkreślić, opinia (...) została wydana przy użyciu właściwego dla postawienia diagnozy instrumentarium badawczego, badań przedmiotowych, analizy dokumentacji medycznych. Powyższa opinia została bardzo starannie i szczegółowo opracowana.

Przy ocenie niezdolności do pracy Sąd drugiej instancji miał na uwadze również orzeczenie

Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w I. z dnia 27 kwietnia

2011 r. o znacznym stopniu niepełnosprawności na stałe (k. 30 a.r. dok.med.) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2011 r., I UK 96/11, LEX nr 1102261 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2009 r., I UK 233/08, LEX nr 736713).

Istotna w sprawie była również o informacja o wynikach diagnozy przeprowadzonej

w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w I. z dnia 4 lutego 2014 r., w której wskazano, że wnioskodawczyni jest uczennicą K. Niepublicznego Liceum Ogólnokształcącego w I. kl. II, do czasu ukończenia nauki w gimnazjum była objęta kształceniem specjalnym dla uczniów słabo widzących, aktualna sprawność intelektualna -

na poziomie przeciwnej normy wiekowej (dolny obszar, wynik Badania WAIS-R (PL) II=87 (skala słowna 99, skala bezsłowna). Stwierdzono u ubezpieczonej szereg dysfunkcji, uwarunkowanych stanem zdrowia, a mianowicie: wolne tempo pracy, utrudniające wykonywanie zadań pod presją czasu, deficyty w zakresie spostrzegawczości wzrokowej, analizy i syntezy wzrokowej, motoryki dużej i małej, integracji percepcyjno-motorycznej oraz niski poziom pamięci słuchowej na materiale liczbowym (k. 80 a.r.dok.med.).

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny ustalił, że ubezpieczona jest trwale całkowicie niezdolna do pracy, a niezdolność powstała przed 18 rokiem życia. Spełnia zatem przesłanki do nabycia prawa do renty socjalnej z art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej w związku z art. 12 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej.

W zakresie stałości przyznania prawa do renty socjalnej wskazać należy, że zgodnie z art.

4 ust. 2 ustawy o rencie socjalnej osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

(1) renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała; (2) renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa. Artykuł 13 ust. 2 ustawy emerytalnej stanowi, że niezdolność do pracy orzeka się na okres nie dłuższy niż 5 lat, z zastrzeżeniem ust. 3 - niezdolność do pracy orzeka się na okres dłuższy niż 5 lat, jeżeli według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy przed upływem tego okresu. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia

21 września 2011 r., II UK 32/11, OSNP 2012 nr 19-20, poz. 249 wskazał, że przepis art. 13 ust.

3 ustawy emerytalnej w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o rencie socjalnej, w odniesieniu do osób ubiegających się o rentę socjalną obejmuje orzeczenie o trwałej niezdolności do pracy.

O trwałości całkowitej niezdolności do pracy ubezpieczonej świadczy dotychczasowy przebieg jej schorzenia (wrodzone schorzenie genetyczne - zespół Turnera w połączeniu z innymi stwierdzonymi chorobami), stan zaawansowania schorzeń i brak rokowań odzyskania zdolności do pracy.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. k.p.c. Sąd Apelacyjny w punkcie pierwszym zmienił zaskarżony wyrok i przyznał ubezpieczonej prawo do renty socjalnej od dnia 9 grudnia 2013 r. (tj. od daty złożenia wniosku zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej w zw. z art. 15 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej) na stałe.

W punkcie drugim sentencji Sąd Odwoławczy nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Zgodnie z brzmieniem art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej w zw. z art. 15 ust. 1 ustawy

o rencie socjalnej w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Przez wyjaśnienie „ostatniej niezbędnej okoliczności” trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej

do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności

w wykładni i zastosowaniu prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r., I UK 159/04, OSNP nr 19/2005, poz. 308).

Wydanie jednak błędnej decyzji w sytuacji, gdy organ rentowy nie dysponował wystarczającym materiałem dowodowym pozwalającym na ustalenie prawa wnioskodawcy

do żadanego świadczenia, nie skutkuje obciążeniem organu odpowiedzialnością z tego tytułu.

Skoro w niniejszej sprawie dopiero na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego przed Sądem pierwszej i drugiej instancji można było poczynić ustalenia w zakresie całkowitej niezdolności wnioskodawczyni do pracy, nie można było stwierdzić odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

SSA Bożena Grubba SSA Aleksandra Urban SSA Grażyna Czyżak